

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Bykov împotriva Rusiei (MC) - 4378/02

Hotărârea din 10.03.2009 (MC)

Art. 6

Art. 6 § 1

Proces echitabil

Utilizarea la proces a unor probe obținute prin intermediul unei operațiuni secrete: *neîncălcare*

În fapt – Reclamantul era un important om de afaceri și deputat în Parlamentul regional. În 2000, el i-ar fi ordonat lui V., o persoană din anturajului acestuia, să îl asasineze pe S., fostul său partener. V. nu a pus planul în execuție, l-a denunțat pe reclamant Serviciului Federal de Securitate (FSB) și a predat arma pe care pretinde că a primit-o de la reclamant. La scurt timp, FSB și poliția au desfășurat o operațiune secretă în vederea obținerii de probe pentru a verifica dacă reclamantul a dorit într-adevăr să aranjeze asasinarea lui S. Poliția a înscenat descoperirea a două cadavre la domiciliul lui S. și a anunțat oficial în mass-media ca una dintre victime a fost identificată ca fiind S. La instrucțiunile poliției, V. l-a vizitat pe reclamant la domiciliul acestuia, s-a angajat într-o conversație cu acesta și a declarat ca a comis asasinatul. Pentru a dovedi că și-a îndeplinit misiunea, i-a dat reclamantului mai multe obiecte luate de la S. V. avea ascuns asupra sa un dispozitiv de emisie radio, iar un polițist aflat afară primea și înregistra ceea ce era transmis. Poliția a obținut astfel o înregistrare de 16 minute a dialogului dintre V. și reclamant. A doua zi, domiciliul reclamantului a fost percheziționat. Obiectele care îi fuseseră date de V. au fost confiscate. Reclamantul a fost plasat în arest preventiv. Au fost desemnați doi experți în lingvistică pentru a studia înregistrarea conversației dintre reclamant și V. Aceștia au considerat că V. dovedea subordonare față de reclamant, că nu exista niciun indiciu că acesta din urmă nu credea mărturisirea crimei de către V. și că reclamantul l-a interogat insistent pe V. cu privire la detaliile tehnice ale executării misiunii acestuia. În 2002, reclamantul a fost condamnat la 6 ani și 6 luni de închisoare pentru complicitate la omor și asociere infracțională în vederea dobândirii, deținerii și folosirii armelor de foc. A fost liberat condiționat cu un termen de încercare de cinci ani. Această condamnare a fost confirmată în recurs.

În drept – Art. 6 § 1: Reclamantul a avut posibilitatea de a denunța metodele utilizate de poliție, în cursul dezbaterilor în contradictoriu, atât în primă instanță, cât și în recurs. Acesta a putut susține așadar că probele acuzației au fost obținute ilegal și că înregistrarea în litigiu a fost interpretată greșit. Instanțele interne au examinat fiecare din aceste argumente în detaliu și le-au respins, punct cu punct, prin decizii motivate. În plus, pentru condamnarea reclamantului, instanța internă nu s-a bazat exclusiv pe înregistrarea în litigiu și pe elemente materiale obținute datorită operațiunii secrete. În fapt, declarația inițială a lui V. a constituit elementul cheie pentru acuzație. Aceasta fusese făcută de V. înainte de operațiunea secretă și independent de aceasta, în calitatea sa de persoană particulară și nu de informator al poliției. În plus, V. și-a reiterat declarațiile incriminatorii în cursul interogatoriilor ulterioare și al

confruntării cu reclamantul din etapa instrumentării cazului. Faptul că V. nu a făcut obiectul unui contra-interogatoriu la proces nu este imputabil autorităților, care au întreprins toate măsurile necesare, solicitând în special asistența Interpolului, pentru a stabili unde se afla acesta și pentru a-l aduce la proces. Reclamantul a avut posibilitatea de a-l interoga pe V. cu privire la esențialul declarațiilor incriminatoare ale acestuia în timpul confruntării. În plus, avocatul reclamantului a acceptat în mod expres ca depozițiile făcute de V. în stadiul instrumentării să fie citite în ședință publică. Instanța de judecată a procedat la o examinare riguroasă a condițiilor în care V. și-a retractat ulterior declarațiile incriminatorii și a concluzionat, expunându-și motivele, că retractarea nu era credibilă. În fine, unele indicii, în special numeroase mărturii care au confirmat existența unui conflict de interese între reclamant și S., s-au coroborat cu declarațiile incriminatorii ale lui V. Declarațiile reclamantului, înregistrate în secret, nu au fost făcute sub nicio formă de constrângere, nu au fost luate în considerare direct de instanțele interne, care s-au bazat mai degrabă pe expertiza la care au suspus înregistrarea, și au fost coroborate de o serie de probe materiale. Având în vedere garanțiile acordate la aprecierea admisibilității și a fiabilității elementelor de probă în cauză, la natura și gradul pretensei constrângeri, precum și la utilizarea elementelor obținute prin intermediul operațiunii secrete, procedura desfășurată în cauza reclamantului, considerată în ansamblul său, nu a încălcat cerințele unui proces echitabil.

Concluzie: neîncălcare (unsprezece voturi la șase).